

---

## Etika u blogosferi

15/02/2010

Autor: [Steve Buttry](#)

*Važna pitanja koja bi svaki urednik ili član redakcije web publikacije koja sadrži blogove trebao uzeti u obzir.*

Pisanje blogova, tj. blogging, raširilo se na web siteovima novina brže nego što je novinska industrija uspjela da razmotri i razvije standarde. Vi morate da odlučite šta je dozvoljeno, a šta nije za vaš site i vaše osoblje. Bilo da ste urednik ili član redakcije, treba da uzmete u obzir pitanja o kojima se ovdje govori. Urednici treba da razmotre situacije i da jasno stave do znanja koja su njihova očekivanja. Članovi redakcije treba da razmisle o tome šta žele i šta treba da rade i da sa svojim urednicima razgovaraju o mogućim etičkim posljedicama.

Ne možete predvidjeti svaku dilemu koja se može javiti prilikom vođenja bloga. Ali, sa širenjem blogginga u vašoj zajednici i na vašem web siteu, treba da predvidite mogućnosti i da odlučite koji su vaši standardi i kako ćete ih primjenjivati. Ovaj materijal nudi više pitanja nego odgovora, jer o većini odgovora ne postoji opšte slaganje. Ali, treba da postavite ova pitanja i da se pobrinete da se urednici i osoblje slože oko odgovora i da budu upoznati sa oblastima oko kojih postoji neslaganje. Evo nekih pitanja koja treba uzeti u obzir:

---

## Uređivanje

Dio privlačnosti blogginga leži u gruboj, interaktivnoj, odvažnoj prirodi materijala. Ali, da li blog vašeg zaposlenika ipak predstavlja dio sadržaja vaše publikacije? Treba li da bude podvrgnut istoj vrsti pregleda kao drugi sadržaji? U nekim definicijama bloga se kaže da se oni ne pregledaju od strane urednika. Da li je to prihvatljivo za vaš site? Treba li da najnovije objave na blogu odmah budu postavljene online, da bi bile pravovremene, pri čemu će ih urednik naknadno pročitati i unijeti ispravke? Da li je prihvatljivo da urednici čitaju priče nakon njihovog objavljivanja? Ako dozvolite zaposlenima da pišu blogove koje nije pregledao urednik, treba da sa njima razgovarate o eventualnim zabranama i smjernicama da biste izbjeli neugodna iznenađenja.

## Mišljenje

---

Dozvoljavate li izvještaiima da izraze svoje mišljenje u blogovima koje ne bi bilo prihvatljivo u pričama? Mogu li izvještaii u blogu da izraze političko mišljenje koje ne bi bilo prihvatljivo u vijestima? Šta ako izvještai ne izvještava o politici? Dozvoljavate li izvještaiima koji vode blog o oblastima za koje su specijalizovani da izraze mišljenje o temama o kojima izvještavaju? Da li se standardi imalo razlikuju za izvještaii koji vode blog o sportu ili zabavi? Da li blogeri koji su kod vas zaposleni treba da imaju slobodu da komentarišu teme u novinarskoj industriji? Mogu li izraziti svoje mišljenje o unutrašnjim temama koje se tiču vaše kuće? Izvještaii koji vode blogove treba da razgovaraju o ovim pitanjima sa svojim neposrednim urednicima da bi im bilo jasno šta je dozvoljeno, a šta nije.

## **Stil**

Dajete li članovima redakcije veću slobodu u upotrebi prostih izraza i drugih stvari koje se tiču ukusa nego što biste to uradili u štampi? Da li želite (i možete li prihvatiti?) neformalniji stil, uz humor, sarkazam i blagu duhovitost koji možda nisu prihvatljivi u izvještavanju? Ponekad je blog samo alat za iznošenje vijesti ili sredstvo za izvještaii da podijeli sa drugima pojedine informacije iz svojih bilješki u toku odvijanja događaja. Ako izvještaii treba da piše u stilu običnog prenošenja vijesti, to treba da bude jasno i izvještaii i uredniku.

---

## **Komentari**

Predstavljaju li komentari čitalaca važan element većine blogova? Je li potrebno da ih neko pregleda zbog ukusa, tačnosti, klevete, gramatike, pravičnosti ili bilo kojih drugih standarda prije nego što se objave online? Ili dozvoljavate korisnicima da direktno objavljuju komentare, pri čemu ih vi kasnije čitate i uklanjate one koji su sporni? Da li je prihvatljivo ili preporučljivo dozvoliti čitaocima da kontrolišu blogove da ih ne biste vi morali kontrolisati, uz poziv da vas obavijeste ako se pojavi sporan materijal? Da li je svaki bloger odgovoran za kontrolisanje komentara na svom blogu? Treba li bloger da odgovori ili treba da se suzdrži od komentaranja?

## **Zajednički blogovi**

---

Mnogi siteovi novina imaju blogove koje piše više ljudi. Podliježu li oni istim standardima kao i zaposleni? Ako ne podliježu, kako i zašto se njihovi standardi razlikuju? Kakvu vrstu transparentnosti zahtijevate od blogera koji rade zajednički, naprimjer da objasne svoju ulogu u timu i druge moguće sukobe interesa?

## **Glasine u blogovima**

Šta ako bloger iznese nepotkrijepljenju tvrdnju ili širi nepotvrđenu glasinu o javnoj ličnosti? Da li je činjenica da je glasina ili optužba objavljena na webu čini više vrijednom kao vijest nego da je jednostavno prenijeta od usta do usta? Ili je blogging nova vrsta prenošenja informacija od usta do usta? Šta ako bloger koji vodi blog na vašem web siteu nije jedan od vaših zaposlenih? Ili ako se glasina širi u komentarima čitalaca na blogu koji vodi zaposleni?

---

## **Lični blogovi**

Šta je sa zaposlenima koji imaju lične blogove na drugim siteovima ili lične web stranice na siteovima kao što su MySpace i Facebook? Imate li ikakva pravila za njih i za ono što oni mogu ili ne mogu pisati? Da li im je zabranjeno da u privatnim blogovima govore o stvarima o kojima izvještavaju na poslu? Da li je javno iznošenje političkih i vjerskih mišljenja dozvoljeno ili zabranjeno? Da li je bilo kakvo iznošenje ličnih stvari koje nemaju veze sa poslom dozvoljeno ili zabranjeno? Šta ako u blogu nije navedeno da je autor zaposlen kod vas? Da li je zaposlenima dozvoljeno da pišu negdje drugo na Internetu koristeći drugo ime kao paravan? Da li korištenje drugog imena čini iznošenje ličnih mišljenja prihvatljivim ako to ne bi bili prihvatljivo s vlastitim potpisom?

## **Odgovornost za linkove**

---

Da li ste i koliko ste odgovorni za vanjske linkove koje nudi vaš blog? Da li link koji vodi do sadržaja gdje se izražava mišljenje znači da vi to mišljenje podržavate? Treba li blog izvještača da nudi linkove na komentatorske siteove? Ako treba, da li izvještač treba da traži određenu ravnotežu u linkovima? Ako stranica do koje ste postavili direktni link ne sadrži materijal koji bi za vas bio sporan, da li ste odgovorni ako ta stranica nudi link na druge stranice na istom siteu koje sadrže sporan sadržaj? Da li je prihvatljivo ponuditi link na sadržaj koji ste vi odlučili da ne postavite, kao što je video snimak odsjecanja glave od strane terorista? Da li upozorenje u kome se odričete odgovornosti za sporan sadržaj čini taj link prihvatljivim? Seks i nasilje nisu jedine teme zbog kojih bi sadržaj mogao biti sporan; trebate li izbjegavati linkove na siteove koji ne zadovoljavaju vaše standarde provjere ili nezavisnosti? Može li se stranica koja ne sadrži sporan sadržaj kada postavite link prilikom ažuriranja izmijeniti u nešto uvredljivo? Ako ponudite link na site koji daje jednostrano viđenje određene teme, imate li obavezu da napravite ravnotežu, bilo u svom sadržaju, bilo davanjem linka na site u kome se iznosi suprotno viđenje?

-----

*Prevela: Kanita Halilović*

-----

Originalni tekst [‘Ethics in the blogosphere’](#) dostupan je na web stranici *No Train No Gain*.

---

*Tekst je preuzet i objavljen na MC Online uz odobrenje web portala No Train No Gain ( [www.notrain-nogain.org](http://www.notrain-nogain.org) ). Svako dalje korištenje i distribucija ovog teksta podliježe uvjetima korištenja No Train No Gain portala koji su u cjelosti dostupni na web stranici [www.notrain-nogain.org](http://www.notrain-nogain.org).*

-----

*Prijevod i objavljivanje ovog teksta na MC Online omogućeni su zahvaljujući projektu Veza za zajednički angažman (VEZZA) koji podržava Švicarski ured za razvoj i saradnju (SDC). Više informacija o projektu VEZZA možete dobiti [ovdje](#) .*

